

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/949/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

47/2014. (II.25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. december 18-án előterjesztett **panaszát** a 2014. február 25-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a (...) Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a Testületnél postai úton terjesztette elő panaszát, amelyben az alábbiakat adta elő.

2012. december 11-én este 22 óra körül a panaszos a lakóhelye előtt szeretne volna kinyitni a kaput azzal a céllal, hogy beálljon az autójával, amikor azonban elé állt egy rendőr, aki a panaszost hátralökte, és felszólította, hogy igazolja magát. A panaszos megjegyzése szerint a rendőr nem köszönt, nem mutatkozott be, a jelvéyszámát sem mondta el, nem is mutatta fel az igazolványát, továbbá azt sem közölte, miért tartja szükségesnek a panaszos igazoltatását. A panaszos megítélése szerint a rendőr magatartásával megsértette a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-ában rögzített előírásokat.

A panaszos a rendőr felszólítására közölte, hogy szeretne beállni az autójával, amit hallva a rendőr megismételte korábbi felszólítását. Ekkor a panaszos ismételtlen jelezte, hogy mi a szándéka.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőr a panaszos válaszát hallva elnézett a panaszos mellett, és annyit mondott – mint utóbb kiderült, a másik rendőrnek, akit a panaszos addig nem látott –, hogy „ellenszegül”, majd abban a pillanatban kicsavarta a panaszos kezét. A következő pillanatban a rendőrök „ráugrottak” a panaszosra és a jobb arcát – a bal fülére támaszkodva – belenyomták a hóba és.

A panaszos azt kérdezte a rendőröktől, hogy „miért kell ezt csinálni”, és könyörögve jelezte nekik, hogy nagyon fájdalmas számára, ahogy hátracsavarják a kezeit. Közben érezte, hogy megbilincselik, majd amikor a rendőr levette a panaszos füléről a kezét, hallotta a rendőrök közötti beszélgetést is. Amikor az egyik rendőr ismét azt mondta, hogy a panaszos ellenáll, a panaszos azt felelte, hogy ez nincs így, nem áll ellen, „csak hadd kelljen fel”. Újra jelezte, hogy nagyon fáj a csuklója, és kérte a rendőröket, hogy lazítsanak a bilincsen, azonban azt még jobban rászorították. Miközben a panaszos folyamatosan kérdőre vonta a rendőröket, hogy miért teszik mindezt vele, utóbbiak végül felállították a földről. A panaszos megjegyzi, hogy a történetek nagyon megijesztették, ezért remegett, és továbbra is hangoztatta, hogy nagyon fájnak a kezei.

A rendőrök ekkor azt kérdezték tőle, hogy fogyasztott-e alkoholt, amely kérdésre a panaszos igennel felelt. Az egyik rendőr a választ hallva odament a szolgálati gépkocsihoz, ahonnan egy alkoholszondával tért vissza. A szondát odaadta a panaszosnak, és kérte, hogy fújja meg. A panaszos a kérésnek eleget tett, de sem az első, sem a második próbálkozása nem járt sikerrel. A panaszos ezt annak tulajdonítja, hogy a félelemtől remegett, illetve hogy asztmás beteg.

A sikertelen próbálkozások után a rendőrök annyit közöltek vele, hogy „akkor vérvétel”. A panaszos kérte, hogy legalább a feleségének becsengethessen, és beszámolhasson neki a történetekről. A panaszos ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a felesége nyilatkozatát a rendőri tájékoztatásról panaszához külön íven csatolja.

Ezután a panaszost a rendőrök „szinte bevágták” a szolgálati gépkocsiba, ahová az egyik rendőr beült mellé, és a panaszos felső testét a térdeire nyomta, majd ránehézkedett, és kétszer erőteljesen ráütött a hátára, miközben „szemét bűnözőnek” nevezte. A panaszos többször is megkérdezte a rendőrtől, hogy miért bántják, és ismét kérte, hogy lazítsanak a bilincsen, mert nagyon fájnak a csuklói, választ azonban nem kapott, csak azt hallotta, amint a másik rendőr is beszáll, és észlelte, hogy elindulnak.

Amikor megálltak, a panaszost a mellette ülő rendőr felültette, majd kiszálltak a járműből. A rendőrök ekkor megkérdezték tőle, tudja-e, hogy hol vannak, amire a panaszos azt felelte, hogy nem, hiszen le volt nyomva a feje, de úgy gondolja, talán vérvételen.

A rendőrök ezt követően a panaszost bekísérték a rendelőbe, ahol levették róla a bilincset. A panaszos ekkor látta, hogy mennyire meg van dagadva mind a két csuklója. Miután az orvos vért vett, a panaszos megkérdezte, hogy megnézheti-e magát a tükörben, mert úgy érzi, hogy valami van az arcán. A tükörbe belenézve, látta, hogy az arca az orra alatt „tisztá vér”, ezért megkérdezte, hogy megmosakodhat-e. Miután erre lehetőséget kapott, jelezte az orvosnak azt is, hogy nagyon fájnak a csuklói. Az orvos ezért megvizsgálta a panaszos kezeit is, majd újra vért vett tőle. Onnan a rendőrök a panaszost átvitték az Újklínikára, ahol előbb megröntgenezték, majd be is gipszelték a kezét.

A kórházból a rendőrök a panaszost a (...) Rendőrkapitányságra szállították, ahol leültették, elkérték a papírjait, majd kipakoltatták vele a zsebeit és a táskáját is. A panaszos előadja, hogy a rendőrök közben folyamatosan dohányoztak, és a szemére vették, hogy elrontotta az éjszakájukat, ha pedig a panaszos megszólalt, annyit mondtak neki, hogy „kussoljon”. A panaszos jelezte, hogy ki kell mennie a mosdóba, és szeretne inni is egy kicsit. Erre először azt a választ kapta, hogy nem mehet ki, utóbb azonban mégis kiengedték.

A rendőrségen megkérdezték tőle, hogy van-e valami panasza, amire azt felelte, hogy szeretne már hazamenni, mert az idegességtől teljesen ki van merülve, és a kezei is fájnak. Ekkor papírokat tettek elé, hogy írja azokat alá. Amikor azonban a panaszos felemelte, hogy elolvassa, mit kell aláírnia, az egyik rendőr kivette a kezéből, és ráparancsolt, hogy írja alá az iratokat. Átadtak továbbá a panaszosnak egy 50 000 forintos csekket helyszíni bírságról, a büntetés összegének nagyságát a panaszos értetlenül vette tudomásul.

Másnap reggel a panaszos felkereste a háziorvosát, aki táppénzre is vette, mivel begipszelt kézzel nem tudott dolgozni menni. Utal rá a panaszos, hogy három kiskorú gyermek eltartásáról kell gondoskodnia, így az, hogy nem tudott munkába járni, jelentős nehézséget okozott a családnak. Hozzáteszi a panaszos, hogy az intézkedés másnapján a kórházba is visszament, ahová 2012. december 20-ára rendelték vissza újabb vizsgálatra.

A panaszos úgy véli, hogy a vele szemben tanúsított rendőri fellépés nem felelt meg az arányosság Rtv.-ben rögzített követelményének, továbbá, hogy a rendőrök kellő jogalap hiányában – az Rtv. 15. és 16. §-ában foglalt előírásokat figyelmen kívül hagyva – alkalmazták vele szemben testi kényszert és bilincset, amivel aránytalanul súlyos sérüléseket okoztak.

A panaszos a fentiek alapján kéri sérelmei kivizsgálását.

2) A panaszos beadványához mellékelve megküldte felesége nyilatkozatát a történetekkel összefüggésben.

A panaszos felesége – elmondása szerint – a sérelmezett események estjén arra ébredt, hogy csengetnek. Amikor felhúzta a redőnyt, és kinyitotta az ablakot, egy rendőr lépett oda hozzá, aki csupán annyit mondott: „rendőrség”, de nem azonosította magát, és nem mutatta fel a jelvényét sem. A rendőr továbbá felszólította a panaszos feleségét, hogy „intézze el, hogy a gépjármű bekerüljön az udvarba”. A panaszos feleségének kérdésére, amely a panaszos hollétére vonatkozott, a rendőr csak annyit felelt: „ittas vezetés, ellenszegül”, majd elismételte korábbi felhívását, és megkérdezte a feleség nevét. A választ követően a rendőr elment az ablaktól.

A panaszos felesége felvette a kabátját, és kiszaladt a házból. Az udvarból hallotta, hogy csukódik egy kocsiját. Amikor kilépett az utcára, látta, hogy a szolgálati jármű ablaka le van húzva, ezért közölte a rendőrökkel, hogy nincs kulcsa, így nem fog tudni beállni az autóval. Erre a rendőr azt felelte neki, hogy az őt nem érdekli, oldja meg, mivel a panaszos nem adja oda a kulcsát (a panaszos felesége ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a panaszos úgy emlékezett, hogy ezt nem is kérte tőle a rendőr). Ezt követően a rendőrök távoztak anélkül, hogy bármit is közöltek volna a panaszos feleségével arról, hová viszik a férjét.

A panaszos felesége hozzáteszi: nagyon meglepődött a történeteken, mert a férjét gyerekkora óta ismeri, 12 éve a párja és 8 éve a felesége, és sosem volt agresszív. Kizártnak tartja, hogy a

rendőri intézkedésnek ellenszegült, és a rendőrökkel szemben olyan magatartást tanúsított, amelynek következtében ilyen súlyos sérülései keletkeztek.

3) A panaszos mellékelte az előállításáról szóló rendőrségi igazolást is.

Az irat rögzíti, hogy a panaszossal szembeni intézkedés jogalapját az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja jelentette, és a rendőrök a panaszos szabadságát 2012. december 11-én 22 óra 5 perctől 2012. december 12-én 1 óra 25 percig korlátozták, az előállítás ideje alatt sérülése keletkezett, panaszja pedig nincs.

4) A panaszos által a Testület rendelkezésére bocsátott orvosi iratok az alábbiakat tanúsítják.

A panaszos jobb csuklóját 2012. december 11-én megröntgenezték. Az elmozdulás nélküli törés nem volt kizárható, ezért a vizsgáló orvos 10 nap elteltével kontrollt írt elő.

A 2012. december 12-én kiállított ambuláns kezelőlap szerint a panaszos jobb kezén lévő gipszsínt az orvosi vizsgálat alkalmával megigazították és átpólyázták, annak során a panaszos csuklójától három harántujnyira körkörös duzzanat, bőrpír volt látható. A panaszos bal kezén ugyanekkor paraesthesia (érzékelési zavar) volt tapasztalható.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőrség rendelkezésre bocsátotta a (...) Rendőrkapitányság (...) Rendőrőrs állományába tartozó S. T. S. r.ftőrm. és B.T. r.ftőrm. által az intézkedés napján, 2012. december 11-én készített, elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést.

A jelentésben foglaltak szerint a panaszost 22 óra 5 perckor vonták intézkedés alá, amelynek keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, majd az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt elfogták, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulat alapján, mint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyt előállították.

Az intézkedés során az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, a 48. § d) pont alapján, ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak.

A bilincset 22 óra 5 perctől 22 óra 20 percig alkalmazták a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint „a kezek előre ill. hátra bilincselésével”. Az intézkedés során a rendőrök orvosi ellátásról intézkedtek (a sérülés jellege/foka: könnyű).

A jelentés rögzíti azt is, hogy a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján kérte a felesége kiértesítését az előállításról, amely a helyszínen megtörtént.

Az esemény leírásánál az intézkedést foganatosító rendőrök rögzítik, hogy szolgálatuk

teljesítése során a T. utcában a K. utca irányába közlekedési ellenőrzés céljából állították meg a (...) forgalmi rendszámú, szolgálati jármű előtt haladó gépjárművet. Az autót a panaszos vezette, aki amikor észlelte a rendőrök által alkalmazott megkülönböztető fényjelzést, kiszállt a gépjárműből és azt lezáratlan állapotban hagyva be akart menni a T. u. 6. szám alatti ingatlanba (a későbbiekben kiderült, hogy a panaszos ott lakik). Ekkor B. T. r. főrm. kiszállt a szolgálati gépjárműből és felszólította a panaszoszt személyazonosságának igazolására, majd elé állt, hogy megakadályozza abban, hogy az ingatlanba bemenjen. A panaszos csak a harmadik felszólításra volt hajlandó igazolni magát. A rendőrök a panaszos leheletén erős alkoholszagot éreztek, ezért vele szemben kézi Drager alkohol szondával ellenőrzést akartak végrehajtani, de a panaszos többszöri felszólításra sem volt hajlandó megfújni a szondát. Ezt követően a rendőrök közölték a panasossal, hogy előállítják a (...) Rendőrkapitányságra, a panaszos azonban ellenállt és nem akart beszállni a szolgálati gépjárműbe. A rendőrök ekkor ismételt felszólították, hogy ha nem hajlandó beszállni a szolgálati járműbe, akkor kényszerítő eszközt (bilincset, testi kényszert) fognak alkalmazni. Ennek a felszólításnak a panaszos szintén nem engedelmeskedett, ezért testi kényszer alkalmazásával a földre vitték, majd kezeit hátra helyzetben rögzítették. A bilincselésnek a panaszos szintén ellenállt, ezért annak során a földön sérülése keletkezett. A bilincselésre az Rtv. 48. § d) pontja alapján került sor, alkalmazásában mindkét rendőr aktívan részt vett.

A panaszos a rendőrök kérdésére elmondta, hogy semmilyen alkoholszondát nem fog és nem is akar megfújni, valamint a vérvételhez sem fog hozzájárulni. Ezt követően a rendőrök jelentették a történeteket az ügyeletesnek, valamint közölték azt is, hogy a panasossal szembeni kényszervérvétel alkalmazásához rendőrorvosra van szükség. Miután a panaszoszt előállították a (...) Rendőrkapitányságra, a vérmintavételi dobozt felvették és felszállították vérvételre a panaszoszt a (...) Megyei Rendőr-főkapitányság rendőrorvosi ügyeletére.

A Megyei Rendőr-főkapitányság épületében a rendőrorvos a panaszos beleegyezésével vért vett. Az orvos a vért első alkalommal 22 óra 50 perckor a (...) számú mintavételi dobozba, második alkalommal 23 óra 20 perckor a (...) számú mintavételi dobozba levette. Az orvos az elsődleges vizsgálatok alapján közepes alkoholos befolyásoltságot állapított meg a panaszosnál.

A rendőrök a jelentés végén megjegyzik azt is, hogy a helyszínen történt intézkedés alkalmával a panaszosnál látszódtak az alkoholfogyasztás tünetei, mozgása és beszéde lassabb volt, továbbá a vezetése is bizonytalan volt. A rendőrorvosi vérvételt követően a rendőrök a panaszoszt felszállították az (...) Traumatológiai Osztályára, ahol az ügyeletes orvos megvizsgálta a panaszos kezeit a bilincselés okozta sérüléseket. Az orvos elsődlegesen könnyű sérülést állapított meg. A rendőrök a vizsgálatok végeztével visszaszállították a panaszoszt a (...) Rendőrkapitányságra, ahol az írásos munka végeztével szabadon bocsátották.

Az intézkedés során a panaszos vezetői engedélyét a (...) számú bevonó ellenében bevonták, a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés miatt a panasossal szemben helyszíni bírságot alkalmaztak.

A jelen iratba foglalt Parancsnoki vélemény és kivizsgálásban foglaltak szerint az előállítás, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) A rendőrség mellékelte továbbá K.M. R. r.ftzls. 2012. december 12-én készített jelentését a bilincselés jog-és szakszerűségének általa történt kivizsgálására vonatkozóan.

A jelentésben foglaltak szerint a panaszos a jogorvoslatra vonatkozóan az Rtv. 92., 93.§ -ban foglalt tájékoztatást megkapta, a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel és a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban nem élt panasszal. A jelentés rögzíti továbbá, hogy a panaszos az Rtv. 33. § (4) bekezdésben foglalt tájékoztatást is megkapta, illetőleg hogy hozzátartozójának kiértesítését kérte.

A jelentésben foglaltak szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása szakszerű és jogszerű volt, illetőleg megfelelt az arányosság követelményének. A parancsnok az előállított személy meghallgatását nem tartotta szükségesnek, a rendőri jelentésben nem észlelt ellentmondásokat.

A jelentés rögzíti azt is, hogy a panaszosnak a bilincselés során sérülése keletkezett a csuklóján, ami miatt orvosi vizsgálatra került sor. A Traumatológiai Ambulancián elvégzett vizsgálat szerint a bilincseléstől 8 napon belül gyógyuló sérülése keletkezett, illetve egyelőre nem volt megállapítható a súlyosabb sérülés, a röntgen lelet szerint az elmozdulás nélküli törés nem zárható ki, így a panaszost 10 nappal későbbi időpontra kontrollra hívták vissza.

A jelentés ezt követően ismerteti az 1) pontban már rögzített adatokat (bilincs alkalmazásának időtartama, intézkedés jogalapjának megjelölése, az iratok panaszos által történő aláírásának megtörténte), amely alapján a parancsnok megállapítja, hogy az intézkedés jogszerű és szakszerű volt.

3) A rendőrség is mellékelte a panaszos által megküldött és az I. 4.) pont alatt ismertetett, orvosi kivizsgálásra vonatkozó iratokat, valamint a 2012. december 11-én kiállított ambuláns kezelőlapot is.

Az ambuláns kezelőlap tanúsága szerint a panaszost megbilincselése kapcsán a jobb csuklósérülés kizárása miatti vizsgálat céljából kísérik az ambulanciára. A panaszos panaszt nem említett, alkoholt fogyasztott, elmondása szerint egyéb testrészén nem érte sérülés.

A kezelőlapon a vizsgáló orvos rögzíti, hogy a jobb csuklón duzzanat, erythema (bőrpír), néhány abrasio (horzsolás) látható. A bal oldali csukló hasonló képet mutat, de kevésbé duzzadt. A jobb oldali csukló mozgástartománya teljes, a végpontokon fájdalom észlelhető. Nyomásra érzékeny, fájdalmat jelez.

Az ambuláns kezelőlap tanúsága szerint Benett gipszsínt helyeztek fel, illetve a panaszosnak december 12-re és 19-re is kontrollt írtak ki.

4) A rendőrség emellett mellékelte a panaszos orvosi vizsgálatra szállításáról kiállított és a kivizsgálást végző orvos által is aláírt rendőrségi formanyomtatványt.

A bejelentő lap kitöltött részében az szerepel, hogy a panaszos 2012. december 11-én 23 óra 41 perckor balesetet szenvedett és beszállították az (...) Traumatológiai Klinikájára, ahová nem vették fel, kihallgatható állapotban volt, sérülése pedig nem életveszélyes. A nyomtatványon szerepel továbbá az is, hogy a panaszos elmondása szerint az előállítást követően a bilincstől fáj a csuklója, illetőleg, hogy fogyasztott alkoholt. A sérülés előrelátható gyógytartama 8 napon belüli.

5) A rendőrség mellékelte a panaszos által is megküldött, I. 3) pont alatt ismertett előállításról szóló igazolást.

6) Az iratok között szerepel továbbá a panaszos befogadásakor tett nyilatkozata is.

A formanyomtatvány kitöltött része alapján a panaszosnak fertőző betegsége nincs, az előállítás során sérülése keletkezett, panasza az előállítással kapcsolatban nincs. A panaszos továbbá élelmezést nem kért, az előállítással kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást pedig megkapta.

A „Hozzátartozó értesítése” rovatot a rendőrök szintén kitöltötték, abban a panaszos feleségét jelölték meg értesítendő hozzátartozónak, akinek tájékoztatása S. T. S. r. ftörm. által 22 óra 10 perckor meg is történt.

7) Az iratok között fellelhető továbbá a letéti tárgyról készült jegyzék, köztük 1 db indító kulcs, egy 2dl-es vodkás üveg, kb. 1 dl tartalommal, övtáska, mobiltelefon, kulcsosomó és készpénz.

8) A rendőrség megküldte a panaszos ellen a Btk. 188. § (1) bekezdés 1. fordulatába ütköző és az (1) bekezdés szerint minősülő ittas állapotban elkövetett közúti járművezetés vétségének elkövetése miatt 2012. december 12-én tett feljelentést. A feljelentés a jelentésben foglalt tényállást tartalmazza.

9) A rendőrség által megküldött helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatványon látható, hogy annak mezőit kitöltötték, azonban annak tartalma az iratküldés módja miatt nem olvasható.

10) A rendőrség mellékelte az intézkedést foganatosító rendőr, B. T. r. ftörm. 2013. február 8-án készített jelentését is.

A jelentés az intézkedés előzményeként az 1) pontban leírtakat tartalmazza, miszerint 22 óra 3 perc körüli időben észleltek egy Suzuki típusú járművet, amelynek a vezetője bizonytalanul közlekedett, a T. utcánál megkülönböztető fény-és hangjelzés használatával megkísérelték megállítani, azonban a panaszos a jelzéseket figyelmen kívül hagyva több száz méteren keresztül tovább közlekedett vele, majd a T. utca 6. számnál állt félre.

Ezzel egy időben a rendőrök is megálltak, majd a jelentést készítő rendőr a szolgálati járműből kiszállva a panaszos elé-mellé futott (a panaszos ekkor már oldalt állt a bejárati ajtónál, kulcsával a kezében), majd a rendőr köszönést követően közölte nevét, jelvénytűszámát és felszólította, hogy igazolja magát, mivel közlekedésbiztonsági ellenőrzést foganatosít vele szemben. Ekkor ért oda S. T. S. r.ftötm., aki szintén közölte a panaszossal nevét és jelvénytűszámát.

Ezt követően a jelentést készítő rendőr többször felszólította a panaszost, hogy igazolja magát, aminek során folyamatosan távolodtak, így már a rendőr állt a panaszos és a bejárati ajtó között.

A panaszos többször annyit mondott, hogy „Ne velem szórakozzatok már, fiúk”.

Ezt követően a rendőr a törvény nevében felszólította, hogy igazolja magát és adja át a személyazonosító igazolványát, vezetői engedélyét, valamint a gépjármű okmányait, ellenkező esetben személyazonosságának megállapítása érdekében elő kell állítania. A panaszos csak a harmadik felszólítás után engedelmeskedett.

A panaszos ekkor átadta a személyi igazolványát, személyazonosságát így tudták megállapítani.

A rendőrök a panaszos leheletén erős alkoholszagot éreztek, ezért vele szemben kézi alkoholszondát szerettek volna alkalmazni, amire a panaszos annyit mondott, hogy nem fújja meg a szondát. A rendőrök közölték a panaszossal, hogy ebben az esetben elő fogják állítani a rendőrkapitányságon, amire a panaszos ismételten azt felelte, hogy „ne szórakozzatok velem, fiúk, nekem családom van”, majd ezek után határozottan elindult az ingatlan bejárata felé, ahová be akart menni, így megkísérelve kivonni magát az intézkedés alól. A rendőrök erre közölték a panaszossal, hogy ebben az esetben elő fogják állítani, amennyiben szükséges, kényszerítő eszköz alkalmazásával. A panaszos ezt figyelmen kívül hagyta, és megpróbált a bejárati ajtóhoz jutni, de a rendőr kitarotta a kezét és a panaszost (nem támadó jellegűen) így próbálta meg a falhoz nyomni.

Ekkor S. T. S. r. főrm. megfogta a panaszos kezeit, mivel a panaszos láthatóan nem volt együttműködő, és közölte vele, hogy bilincset fog alkalmazni az Rtv. 48. § d) pontja alapján. Tekintettel arra, hogy a panaszos ellenállt, a rendőrök a tanult önvédelmi fogásokkal az Rtv. 47. § alapján testi kényszert alkalmaztak, aminek során a jelentést készítő rendőr a panaszost földre vitte, majd elkezdték a panaszos megbilincselését.

A bilincselésnek a panaszos aktívan ellenállt, kezeit nem volt hajlandó a bilincselésnek alávetni, ezért a rendőrök testi erővel próbálták megbilincselni, amit csak két darab bilincssel tudtak végrehajtani. A testi kényszer és a bilincs alkalmazása során a panaszos csuklóján a bilincs szorításától felületi benyomódásos sérülés keletkezett, amelynek ellátásáról a rendőrök a későbbiekben gondoskodtak.

Tekintettel arra, hogy a panaszos nem volt hajlandó megfűjni a szondát és közölte, hogy a vérvételnek sem veti alá magát, a rendőrök értesítették az ügyeletet, hogy intézkedjenek rendőrorvos behívásáról, amiről az ügyelet gondoskodott.

A (...) Megyei Rendőr-főkapitányságon a rendőrorvosi vérvételnek a panaszos később alávetette magát. Az orvos a vért rendben levette, és a panaszosnál közepes fokú ittasságot állapított meg.

Az előállítás megkezdésekor a testi kényszer és a bilincselés során sem tört meg a panaszos engedetlensége, mivel a szolgálati járműbe sem volt hajlandó beszállni. A rendőr megjegyzi azt is, hogy a panaszos autójának indító kulcsa az intézkedés során mindvégig a kezében volt, kérésre azt nem volt hajlandó átadni, markát sem nyitotta ki, így a rendőrök nem tudták biztonságba helyezni a gépjárművet.

Miután a rendőrök a panaszost a szolgálati gépjárműbe ültették, S. T. S. r. főrm. becsengetett a házba, ahol a panaszos felesége nyitott ajtót, így a gépkocsit rábízták, és ezáltal biztonságba helyezték, majd a r. főrm. a panaszos feleségét arról tájékoztatta, hogy a férjét előállítják a (...) Rendőrkapitányságra, mivel kivonta magát az intézkedés alól.

A jelentés rögzíti továbbá, hogy „a panaszos feleségének kiértesítésére azért volt szükség, mert a panaszos a gépjármű indító kulcsát nem volt hajlandó átadni, ezért többször felszólították, hogy hagyja abba a cselekményt” (a rendőr itt megjegyzi, hogy álláspontja szerint a kulcs elvétele súlyosabb sérüléssel járt volna).

A panaszos a kapitányság épületéig történő szállítás közben sem hagyott fel ellenszegülő, már-már agresszív magatartásával, a gépkocsiban a fejét a támlába verte, ordított (kulturálatlan módon kritizálta az intézkedést), ezért a rendőrök többször felszólították, hogy fejezze be cselekményét.

A jelentést készítő rendőr rögzíti azt is, hogy a szolgálati gépjárműben ő ült a panaszos mellé, a panaszost nem bántalmazta, csak a gépjárműben tanúsított magatartása miatt a támadás megelőzése érdekében jobb keze alkarjával folyamatosan távol tartotta magától a panaszost, tehát fejét nem nyomta le, a bilincset pedig nem szorította rá jobban, mint ahogyan feltették rá.

A jelentésben foglaltak szerint az előállítás során a panaszosnak semmiféle becsületet vagy méltóságot sértő kifejezést nem mondtak.

A helyszíni intézkedést követően a panaszost a kapitányságra szállították, ahol felvették a vérmintavételi dobozt, majd tovább vitték a (...) Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, ahová kb. 22 óra 45 perckor érkeztek meg. A vérvételt követően a panaszost az (...) Traumára szállították, ahol megröntgenezték a panaszos csuklóját, valamint az orvos a panaszos jobb kezét gipszsinbe tette. A panaszos sérülését az orvos könnyűnek ítélte, azonban nem zárta ki a törés lehetőségét. A panaszost a vizsgálatot követően visszaszállították a (...) Rendőrkapitányságra, ahol az írásos munka végeztével szabadon bocsátották.

A jelentésben foglaltak szerint a rendőrök a panaszost még szabadon bocsátása előtt írásban és szóban egyaránt tájékoztatták az Rtv. 20. § (2) bekezdés 2. pontjában foglalt panaszjogáról, annak előterjesztési módjáról, amellyel kapcsolatban a panaszos akként nyilatkozott, hogy nem kíván panaszt tenni, e kijelentését aláírásával is igazolta.

A Testület által feltett kérdésre a jelentést készítő rendőr akként nyilatkozik, hogy amennyiben a panaszos az intézkedés végén megkérdezte a rendőr nevét és jelvénytűszámát, úgy azt a rendőr biztosan közölte vele, mivel a panaszosnak átadott igazoláson a rendőr neve és jelvénytűszáma szerepelt, illetőleg az esetleges iratbetekintésen is tudomást szerezhetett róla.

Az előállításról kiállított igazolást, nyilatkozatot, valamint a hozzá tartozó értesítés nevű nyomtatványokat a panaszos átolvasa, aláírta, erre a rendőrök megfelelő időt biztosítottak számára, akár csak az általa aláírt helyszíni bírság nyomtatvány tanulmányozására is, amelyet a jelentést készítő rendőr töltött ki. A rendőr megjegyzi, hogy ebből következően nem igaz az az állítás, hogy a panaszosnak nem volt lehetősége átolvasni az előállítással kapcsolatban keletkezett iratokat azok aláírása előtt, hozzáfűzve azt is, hogy a rendőr nem csak a csekket, hanem a bírsághoz tartozó tájékoztatót is átadta a panaszosnak.

A jelentést készítő rendőr végezetül megjegyzi, hogy a panaszos mindaddig aláírta a rá vonatkozó jegyzőkönyveket, amíg le nem vette a pulóverét az orvosi rendelőben, ott azonban észrevette, hogy keze kissé megdagadt, onnantól pedig arra hivatkozott, hogy nagyon fáj a keze, ezért az iratok aláírása is sok időbe telt.

11) A rendőrség megküldte az intézkedést foganatosító másik rendőr, S. T. S. r. főrm. 2013. február 8-án készített jelentését is.

A jelentés a tényállást illetően megegyezik a 10) pontban ismertetett jelentés tartalmával. A bilincselés körülményeivel kapcsolatban S. T. S. r. főrm. megjegyzi azt is, hogy a panaszost ellenszegülése megtörése érdekében bilincseltek meg, majd megbilincselve ültették a szolgálati járműbe is, azonban a panaszos ott továbbra is agresszíven viselkedett, rángatózott, valamint szidalmazta a rendőröket.

A panaszosnak a kapitányságra történő szállításával kapcsolatban a jelentést készítő rendőr rögzíti továbbá azt is, hogy a panaszos a szolgálati gépjárműben és a kapitányság épületében is folyamatosan kritizálta az intézkedést és nemtetszésének adott hangot. A rendőr állítása szerint kollégájával nem illették becsületsértő kifejezésekkel a panaszost, azonban többször felszólították arra, hogy fejezze be a méltatlankodást. Ezzel kapcsolatban a rendőr megjegyzi, hogy a panaszos méltatlan viselkedését és ittasságát igazolja az is, hogy a letéti tárgyas jegyzékben egy üveg felbontott vodka is szerepel, amelyből a panaszos a nyilatkozata alapján az intézkedést megelőzően fogyasztott is. A rendőrök az intézkedést rendőrhöz méltóan, kulturált és higgadt formában folytatták le.

A rendőr a kapitányságon és a kórházban történeteket a 10) pontban ismertetett jelentésnek megfelelően rögzítette, kiegészítve azzal, hogy az orvos a panaszos sérülését könnyűnek találta, azonban az elmozdulás nélküli törés lehetőségét nem zárta ki.

A rendőr az intézkedés befejezésével kapcsolatban rögzíti azt is, hogy a panaszosnak az iratok aláírására megfelelő időt hagytak, illetőleg hogy a panaszos nem élt panasszal. A jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést elismerte, amiért B. T. r. főrm. 50. 000.- Ft-os helyszíni bírságot alkalmazott, amelyet a panaszos elolvasott, aláírt.

A panaszost szabadon bocsátása előtt nem csak írásban, hanem szóban is tájékoztatták az Rtv. 20. § (2) bek. 2. mondatában foglalt panaszjogáról.

A jelentés végezetül rögzíti, hogy az intézkedést és a kényszerítő eszközök alkalmazását az aktuális aláíró váltásparancsnok, K. M. R. r. ftzls. jog- és szakszerűnek, valamint arányosnak találta.

12) Mellékelte továbbá a rendőrség a B.K. r. szds. által készített, dr. Z. L. r. ezredes kapitányságvezető által is aláírt, a Testület megkeresésére 2013. február 4-én készített tájékoztatót.

A tájékoztatóban foglaltak szerint B. T. r. főrm. és S. T. S. r. főrm. 2012. december 11-én 22 óra 5 perc körüli időben – miután a panaszos által vezetett gépkocsi bizonytalan úttartásából ittas járművezetésre gyanakodtak – jogszerűen vonták intézkedés alá a panaszost.

A rendőrök az intézkedés során közlekedésrendészeti ellenőrzés keretében ellenőrizni kívánták, hogy a jármű vezetője rendelkezik-e az előírt személyi-és járműokmányokkal, járművezetésre alkalmas állapotban van-e, illetőleg vele szemben légalkohol mérő eszközt kívántak alkalmazni.

A panaszos a rendőri intézkedésnek nem vetette alá magát, a légalkohol mérést megtagadta, az előállításnak tevékenyen ellenállt, ezért az ellenszegülés megtörése érdekében bilincset

alkalmaztak vele szemben, kezeit hátra helyzetbe bilincselték, majd kényszer-vérvételre állították elő. Mivel a panaszos már a vérvétel alkalmával jelezte a rendőröknek, hogy fáj a csuklója, a rendőrök az (...) Traumatológiára szállították, ahol az orvosi ellátásáról intézkedtek. Az orvosi iratok szerint a panaszos sérülése nyolc napon belül gyógyuló, de nem zárható ki a jobb csukló elmozdulás nélküli törésének lehetősége sem.

A kivizsgálás alapján a kapitányságvezető arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedést a rendőrségi törvény és a szolgálati szabályzat előírásainak megfelelően hajtották végre.

A tájékoztatóban foglaltak szerint a rendőri intézkedésnek, az előállításnak, a testi kényszer és a bilincs alkalmazásának a feltételei fennálltak, a rendőrök az intézkedést szakszerűen, arányosan hajtották végre, a sérülés ellátásáról soron kívül intézkedtek, amit az intézkedéskor készített jelentésben is részletesen leírtak.

A panaszossal szemben az előállítása alapját képező ittas járművezetés vétsége miatt a Közlekedésrendészeti Osztály eljárást folytatott le, amely vádemelési javaslattal fejeződött be. A panaszos a rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt kiszabott 50.000.- Ft-os helyszíni bírságot elfogadta, aláírta.

III.

A panaszos panaszbeadványában kifogásolta, hogy a rendőrök az intézkedés alá vonásánál nem tartották be az Rtv. 20. §-ban foglalt követelményeket, majd úgy alkalmaztak testi kényszert és bilincset vele szemben, hogy arra nem volt jogalapjuk, illetőleg amiatt a testi épsége sérült. A panaszos sérelmezi továbbá, hogy az intézkedés befejezésekor felszólították arra, hogy írja alá a papírokat, illetőleg sérelmezi a rendőrök által a feleségének adott tájékoztató tartalmát és hangnemét. A panaszos álláspontja szerint az intézkedés sértette az Rtv. 15. § és 16. §-ban foglaltakat.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

A panaszos előadása alapján 2012. december 11-én este 22 óra körül lakóhelye előtt szerette volna kinyitni a kaput azzal a céllal, hogy beálljon az autójával, amikor azonban elé állt egy rendőr, aki a panaszost hátralökte, és felszólította, hogy igazolja magát. A panaszos megjegyezte azt is, hogy megítélése szerint a rendőr magatartásával megsértette az Rtv. 20. §-ában rögzített előírásokat.

A panaszos ezt követően a rendőr felszólítására közölte, hogy szeretne beállni az autójával, amit hallva a rendőr megismételte korábbi felszólítását. Ekkor a panaszos ismételtén jelezte, hogy mi a szándéka.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok szerint az intézkedést foganatosító rendőrök szolgálatuk teljesítése során 22 óra 3 perc körüli időben észleltek egy Suzuki típusú járművet, amelynek a vezetője bizonytalanul közlekedett, a T. utcánál megkülönböztető fény-és hangjelzés használatával megkísérelték megállítani, azonban a panaszos a jelzéseket figyelmen kívül hagyva több száz méteren keresztül tovább közlekedett a gépkocsival, majd a T. utca 6. számnál állt félre. A panaszos kiszállt a gépjárműből és azt lezáratlan állapotban hagyva be akart menni a T. u. 6. szám alatti ingatlanba (saját lakásába). Ekkor B. T. r. főrm. kiszállt a szolgálati gépjárműből és felszólította a panaszost személyazonosságának igazolására, majd elé állt, hogy megakadályozza abban, hogy az ingatlanba bemenjen. A panaszos csak a harmadik felszólításra volt hajlandó igazolni magát.

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tényt, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki.

A Testület a fenti általános szabályok mellett hivatkozik a rendőrnek a közlekedésrendészeti intézkedés körében meghatározott speciális jogosítványaira és kötelezettségeire. Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az akkor hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 188. § (1) bekezdése szerint aki szeszestől befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szerbefolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok tanúsága szerint az alkoholos befolyásoltságot vizsgáló orvos az elsődleges vizsgálatok alapján közepes alkoholos befolyásoltságot állapított meg a panaszosnál, illetőleg hogy a panaszos ellen ittas vezetés miatt feljelentést is tettek, a Testület valóban fogadta azt a – panaszos által nem említett, de – a rendőrségi iratokban szereplő tény, miszerint a panaszost azért vonták intézkedés alá, mert gépjárművével bizonytalanul közlekedett.

Figyelemmel az intézkedő rendőröknek az Rtv. 44. §-ában meghatározott, közlekedésrendészeti intézkedésre vonatkozó speciális jogosítványaira és kötelezettségeire, továbbá arra, hogy a fentieknek megfelelően a panaszossal kapcsolatban felmerült a bűncselekmény elkövetésének a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanúja, a Testület jogszerűnek minősítette azt, hogy a rendőrök a panaszost intézkedés alá vonták, így az intézkedéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

(A Testület megjegyzi, hogy még ha a panaszos azt megelőzően nem is közlekedett volna a gépkocsival, hogy a kaput kinyitva be kívánt állni az utcáról, akkor is fennállt volna a rendőrök intézkedési jogosultsága, illetve kötelezettsége, mivel az alkoholos befolyásoltság még az egészen rövid tartamú gépjárművezetést is kizárja.)

2) A Testület azon panaszosi sérelemmel összefüggésben, hogy a rendőrök nem tettek eleget az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségeiknek az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos előadása szerint az őt intézkedés alá vonó rendőr nem köszönt, nem mutatkozott be, a jelvéyszámát sem mondta el, nem is mutatta fel az igazolványát, továbbá azt sem közölte, miért tartja szükségesnek a panaszos igazoltatását.

Az intézkedő rendőrök jelentése szerint a szolgálati járműből kiszállva az elsőként intézkedő rendőr a panaszos elé-mellé futott (a panaszos ekkor már oldalt állt a bejárati ajtónál, kulcsával a kezében), majd köszönést követően közölte nevét, jelvéyszámát és felszólította a panaszost, hogy igazolja magát, mivel közlekedésbiztonsági ellenőrzést foganatosít vele szemben. Ekkor ért oda a másik rendőr, aki szintén közölte a panaszossal nevét és jelvéyszámát.

Ezt követően B. T. r. főrm. többször felszólította a panaszost, hogy igazolja magát, aminek során folyamatosan távolodtak, így már a rendőr állt a panaszos és a bejárati ajtó között.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Ezen rendelkezések bizonyos elemeinek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedés alá vont személy olyan helyzetbe, hogy magatartását megfelelően az intézkedéshez igazíthassa, illetve képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az intézkedés kezdetén történeteket illetően a panaszos és a rendőrök nyilatkozatai egymástól eltérnek.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudta feloldani az események rekonstruálása során a rendőri és a panaszosi előadás közötti azon ellentmondást, hogy az eljáró rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak

megfelelően az intézkedés megkezdése előtt közölték-e panaszossal nevüket, azonosító számukat, illetve az intézkedés tényét és célját, ezért **a Testület úgy foglalt állást, hogy a panasz ezen része vonatkozásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.**

3) A panaszos előállításával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A panaszos előadása szerint az intézkedés kezdetekor a panaszos a rendőr felszólítására közölte, hogy szeretne beállni az autójával, amit hallva a rendőr megismételte korábbi felszólítását. Ekkor a panaszos szintén ismételtlen jelezte, hogy mi a szándéka.

A rendőr a panaszos válaszát hallva elnézett a panaszos mellett és annyit mondott – mint utóbb kiderült, a másik rendőrnek, akit a panaszos addig nem látott –, hogy „ellenszegül”, majd abban a pillanatban kicsavarta a panaszos kezét. A következő pillanatban a rendőrök „ráugrottak” a panaszosra és a jobb arcát belenyomták a hóba, majd testi kényszeret és bilincset alkalmaztak vele szemben. Miközben a panaszos folyamatosan kérdőre vonta a rendőröket, hogy miért teszik mindezt vele, utóbbiak végül felállították a földről. A rendőrök azt kérdezték tőle, hogy fogyasztott-e alkoholt, amely kérdésre a panaszos igennel felelt. Az egyik rendőr a választ hallva odament a szolgálati gépkocsinhoz, ahonnan egy alkoholszondával tért vissza. A szondát odaadta a panaszosnak, és kérte, hogy fújja meg. A panaszos a kérésnek eleget tett, de sem az első, sem a második próbálkozása nem járt sikerrel. A panaszos ezt annak tulajdonítja, hogy a félelemtől remegett, illetve hogy asztmás beteg. A sikertelen próbálkozások után a rendőrök annyit közöltek vele, hogy „akkor vérvétel”.

Az intézkedő rendőrök jelentésében foglaltak szerint a panaszos többszöri rendőri felszólítás ellenére sem igazolta magát, csak annyit mondott többször, hogy „Ne velem szórakoztatok már, fiúk”.

Ezt követően a rendőr a törvény nevében felszólította a panaszost, hogy igazolja magát és adja át a személyazonosító igazolványát, vezetői engedélyét, valamint a gépjármű okmányait, ellenkező esetben személyazonosságának megállapítása érdekében elő kell állítania. A panaszos végül csak a harmadik felszólítás után engedelmeskedett.

A rendőrök a panaszos leheletén erős alkoholszagot éreztek, ezért vele szemben kézi Drager alkohol szondával ellenőrzést akartak végrehajtani, de a panaszos többszöri felszólításra sem volt hajlandó megfújni a szondát. Ezt követően a rendőrök figyelmeztették a panaszost, hogy előállítják a (...) Rendőrkapitányságra, a panaszos azonban ellenállt és nem akart beszállni a szolgálati gépjárműbe. A rendőrök ekkor ismételtlen jelezték, hogy ha nem hajlandó beszállni a szolgálati járműbe, akkor kényszerítő eszközt (bilincset, testi kényszeret) fognak alkalmazni. Ennek a panaszos szintén nem engedelmeskedett, ezért testi kényszer alkalmazásával a földre vitték, majd kezeit hátra helyzetben rögzítették. A bilincselésnek a panaszos szintén ellenállt, ezért annak során a földön sérülése keletkezett. A bilincselésre az Rtv. 48. § d) pontja alapján került sor, alkalmazásában mindkét rendőr aktívan részt vett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos nem volt hajlandó megfújni a szondát és közölte, hogy a vérvételnek sem veti alá magát, a rendőrök értesítették az ügyeletet, hogy intézkedjenek rendőrorvos behívásáról, amelyről azok gondoskodtak.

Az intézkedés napján kiállított elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról

szóló jelentésben foglaltak szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, majd az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt elfogták, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulat alapján, mint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyt előállították.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki a szabálysértést az abba irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A Testület e körben ismerteti továbbá a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: BM-IM együttes rendelet) vonatkozó rendelkezéseit. A BM-IM együttes rendelet 103. § (2) bekezdése szerint a nyomozó szerv köteles már a feljelentés vételekor, illetőleg a nyomozó szerv tagjának észlelésekor – ha a késelem veszéllyel jár, a jegyzőkönyv felvétele előtt is – minden olyan intézkedést megtenni, amely a nyomozás eredményességét, gyors teljesítését elősegíti. A (3) bekezdés értelmében késelem nélkül intézkedni kell a személy-, illetve tárgykörözés elrendelésére, szemle tartására, véralkohol-, toxikológiai vagy vizeletvizsgálat elvégzéséhez szükséges minta vételére, és minden olyan nyomozási cselekmény végrehajtására, amelynek elmulasztása vagy későbbi elvégzése az eljárás eredményességét károsan befolyásolná.

Az Országos Rendőrfőkapitány ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasításának (továbbiakban: ORFK utasítás) 2. pontja alapján az utasítás szerint kell eljárni a – közúti, vasúti, vízi és légi – közlekedés szabályai megtartásának jogszabályi felhatalmazás alapján történő ellenőrzése, továbbá mindazon személyek ellenőrzése során, akiknél a cselekmény elkövetése kapcsán a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte vizsgálatot igényel. Az ORFK utasítás 3. c) pontja alapján a rendőr feladatának ellátása során ittasság ellenőrzést kizárólag (az elektromos alkoholeszter és a Spiratest alkoholkimutató indikátorcső mellett) a rendszeresített hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel (a továbbiakban: hiteles mérőeszköz) hajthat végre. Az ORFK utasítás 23. b) pontja alapján amennyiben a hiteles mérőeszközzel végzett első mérés eredménye, illetve ennek hiányában az alkoholeszter mérési eredménye a 0,50 mg/l légalkohol értéket meghaladja, az alkoholos befolyásoltságnak a gyanúja megállapítható.

Megállapítható, hogy a fentebb ismertetett rendőri és panaszosi nyilatkozatok egymásnak ellentmondóak a tekintetben, hogy a panaszos milyen viselkedést tanúsított, illetőleg, hogy a rendőrök közölték-e vele előállításának okát, amennyiben pedig igen, úgy milyen tartalmú tájékoztatást adtak. A Testület tehát nem tudta megállapítani, hogy a panaszos ellenszegült-e a rendőri intézkedésnek, így abban sem tudott állást foglalni, hogy a panaszos Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján történő előállítása jogszerű volt-e.

A Testület azonban tekintettel arra, hogy a nyilatkozatokból kiderül, hogy a panaszos – önmaga által is elismerten – alkoholos befolyásoltság alatt vezetett, illetőleg az alkohol szondát alkalmazni nem tudták, a Testület a fentebb hivatkozott BM-IM együttes rendelet és ORFK utasítás rendelkezéseire is tekintettel jogszerűnek tartotta a panaszos előállítását. (Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy a szonda alkalmazása azért volt

sikertelen, mert a panaszos nem volt hajlandó megfűjni, vagy azért, mert ijedségére és egészségi állapotára tekintettel nem volt arra képes.)

Ezzel összefüggésben szükséges megjegyezni, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdésben foglalt előállítási ok (bűncselekmény elkövetésén való tettenérés) éppen arra tekintettel nem helytálló, hogy a szonda megfűjásának sikertelensége miatt a rendőrök nem tudhatták, hogy az alkoholos befolyásoltság mértéke elérte-e a bűncselekményi értékhatárt (arra nincs utalás a rendőrségi iratokban, hogy annyira ittasnak tűnt volna, hogy ezt ránézésre valószínűsíteni lehessen), az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján azonban előállítható az a személy, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges, ami **megfelelő jogalapot teremtett a panaszos előállítására.**

Figyelemmel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés mérlegelést enged a rendőröknek az előállítás tekintetében, a Testület azt is vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az Rtv. 15.§-ban foglalt arányossági követelményeknek.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a panaszos alkoholos befolyásoltság alatt vezetett, a befolyásoltság mértékének megállapítására azonban a helyszínen nem nyílt lehetőség, így a fenti szabályokra figyelemmel az intézkedő rendőröknek nem állt a rendelkezésére olyan – kisebb jogkorlátozással járó – intézkedési forma arra, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható panaszos alkoholos befolyásoltságának mértékét megállapítsák.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az előállítás jogszerű volt és megfelelt az arányosság követelményeinek, ezért ennek kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, azt a rendőrség jogszerűen korlátozta.

4) A Testület a kényszerítő eszközök alkalmazását illetően az alábbiak szerint foglalt állást.

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőrök az intézkedés során „ráugrottak”, és a jobb arcát belenyomták a hóba. A panaszos sérelmezte továbbá a szolgálati gépjárműbe történő beszállítását is, illetőleg azt is állította, hogy a járműben az egyik rendőr beült mellé, és a panaszos felső testét a térdeire nyomta, majd ránehézkedett, és kétszer erőteljesen ráütött a hátára. A panaszos sérelmezte azt is, hogy megbilincselték, illetőleg iratokkal igazolta a bilincselésből eredő csuklósérülését.

A rendőri jelentések tartalma szerint a panaszos a rendőri felszólításra nem volt hajlandó megfűjni a szondát, amire a rendőrök közölték a panaszossal, hogy ebben az esetben elő fogják állítani a rendőrkapitányságra, a panaszos viszont ismételten azt felelte erre, hogy „ne szórakozzatok velem, fiúk, nekem családom van”, majd ezek után határozottan elindult az ingatlan bejárata felé. A rendőrök erre közölték a panaszossal, hogy ebben az esetben elő fogják állítani, amennyiben szükséges, kényszerítő eszköz alkalmazásával. A panaszos ezt figyelmen kívül hagyta, és megpróbált a bejárati ajtóhoz jutni, de a rendőr kitarította a kezét és a panaszost (nem támadó jellegűen) így próbálta meg a falhoz nyomni. Ekkor S. T. S. r. ftórm. megfogta a panaszos kezét, mivel láthatóan nem volt együttműködő, és közölte vele, hogy bilincset fog alkalmazni az Rtv. 48. § d) pontja alapján. Tekintettel arra, hogy a panaszos ellenállt, a rendőrök a tanult önvédelmi fogásokkal az Rtv. 47. § alapján testi

kényszert alkalmaztak, amelynek során a jelentést készítő rendőr a panaszost földre vitte, majd elkezdtek a panaszos megbilincselését.

A jelentés rögzíti azt is, hogy a panaszos a bilincselésnek aktívan ellenállt, ezért a rendőrök testi erővel próbálták megbilincselni, amit csak két bilincsel tudtak végrehajtani. A testi kényszer és a bilincs alkalmazása során a panaszos csuklóján a bilincs szorításától felületi benyomódásos sérülés keletkezett, amelynek ellátásáról a rendőrök a későbbiekben gondoskodtak.

Az előállítás megkezdésekor a testi kényszer és a bilincselés során sem tört meg a panaszos engedetlensége, mivel a szolgálati járműbe sem volt hajlandó beszállni. A panaszos a kapitányság épületéig történő szállítás közben sem hagyott fel ellenszegülő, már-már agresszív magatartásával, a gépkocsiban a fejét a támlába verte, ordított (kulturálatlan módon kritizálta az intézkedést).

B. T. r. ftörm. rögzíti azt is, hogy a szolgálati gépjárműben ő ült a panaszos mellé, a panaszost nem bántalmazta, csak a gépjárműben tanúsított magatartása miatt a támadás megelőzése érdekében jobb keze alkarjával folyamatosan távol tartotta magától a panaszost, tehát fejét nem nyomta le, a bilincset pedig nem szorította rá jobban, mint ahogyan feltették rá.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratokból az is kiderül, hogy a panaszost a rendőrök kellő időben kórházba szállították, ahol csuklósérülését megvizsgálták.

A kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét vizsgálva a Testület az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése alapján a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat. A 48. § alapján továbbá a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat az alábbiakkal egészíti ki. A jogszabály 39. § (1) bekezdése rögzíti, hogy „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását

indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan”. Ugyanezen törvényhely határozza meg azt, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása minek minősül: „a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat; b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni; c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad”.

A bilincseléssel összefüggésben a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésében példalózó jelleggel felsorolja, hogy az adott kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben kivel szemben indokolt:

„a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő”.

A Testület e kérdés vizsgálatakor egyrészt azt vizsgálta, hogy a panaszos megbilincselése megfelelő jogalap birtokában történt-e, másrészt pedig azt, hogy a kényszerintézkedés megfelelt-e az Rtv. 15. § -ában foglalt előírt arányosság követelményének.

Nyilvánvaló, hogy amennyiben a panaszos olyan módon szegült ellen az intézkedésnek, ahogy azt a rendőrök állítják, úgy a megbilincselése indokoltnak tekinthető, amennyiben azonban az ellenszegülés abban merült ki, hogy a panaszos megismételte, hogy be kíván állni a gépkocsijával, úgy az nem tekinthető elégséges indoknak a kényszerítő eszköz alkalmazására.

A testi kényszer és a bilincs alkalmazásának körülményeiről azonban a panaszos és a rendőrök mindvégig egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tettek, ezért a Testület – bizonyítási lehetőségeinek szűkössége miatt – nem tudta megnyugtatóan rekonstruálni a történeteket, így arra az álláspontra jutott, hogy a panaszos emberi méltóságából levezetett testi épséghez fűződő jogának sérelme nem megállapítható. Ugyanerre a következtetésre jutott a Testület a gépkocsiban történetekkel kapcsolatban is, mivel nem tudta megállapítani, hogy jogszerű kényszerítő eszköz használatra került sor, amikor a rendőr a panaszost magától fizikai erővel távol tartotta, vagy a kényszerítő eszköz használat keretein kívül eső, bántalmazásnak minősülő fizikai erő kifejtésre került sor a panaszos sérelmére.

A Testület ezektől a kérdésektől elkülönülten vizsgálta az Rtv. 15. § rendelkezéseinek a kényszerítő eszköz alkalmazása során történő betartását.

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedés során történt megbilincselése miatt súlyos csukló fájdalmak voltak, illetve hogy többször is jelezte a rendőröknek, hogy a bilincs jelentős fájdalmat okoz neki. A panaszos megküldte az orvosi vizsgálatokról kiállított iratokat is. A panaszos jobb csuklóját még az intézkedés napján megröntgenezték. Az elmozdulás nélküli törés nem volt kizárható, ezért a vizsgáló orvos 10 nap elteltével kontrollt írt elő.

A 2012. december 12-én kiállított ambuláns kezelőlap szerint a panaszos jobb kezén lévő gipszsínt az orvosi vizsgálat alkalmával megigazították és átpólyázták, annak során a panaszos csuklójától három harántujjnyira körkörös duzzanat, bőrpír volt látható. A panaszos bal kezén ugyanakkor paraesthesia (érzékelési zavar) volt tapasztalható.

A rendőrök által készített jelentésekben szerepel, hogy a bilincselésnek a panaszos aktívan ellenállt, kezeit nem volt hajlandó a bilincselésnek alávetni, ezért a rendőrök testi erővel próbálták megbilincselni, amit csak két darab bilincsel tudtak végrehajtani. A testi kényszer és a bilincs alkalmazása során a panaszos csuklóján a bilincs szorításától felületi benyomódásos sérülés keletkezett, amelynek ellátásáról a rendőrök a későbbiekben gondoskodtak.

Állandó gyakorlata szerint a Testület nem állapít meg jogsértést (csupán a testi épséghez fűződő jog jogszerű korlátozását), amennyiben a kényszerítő eszköz használat olyan sérülést okoz, amely nem haladja meg az azzal járó szokásosnak tekinthető mértéket. Jelen esetben nyilvánvaló, hogy a bilincselés olyan jellegű fizikai panaszokat eredményezett, amelyek a bilincselés okozta sérülések gyakran előforduló mértékénél súlyosabbak. Amennyiben az eset körülményei ezt nem indokolják, a Testület akkor is megállapíthat alapjogsértést, ha úgy ítéli meg, hogy a kényszerítő eszköz használatának egyébként megvolt a jogalapja.

Jelen ügyben ugyanakkor nem állapítható meg egyértelműen, hogy a bilincs okozta sérülések súlyossága a kényszerítő eszköz használat módjának aránytalanságára vezethető vissza, vagy arra, hogy a panaszos olyan módon állt ellen az intézkedésnek, amely miatt ennél kisebb fokú sérülés okozásával nem lehetett az ellenszegülését megtörni.

Figyelemmel arra is, hogy a panaszos utóbb nem csatolt be olyan leletet, amely azt igazolná, hogy törést szenvedett, vagy az érzékelési zavar megmaradt volna, a **Testület úgy ítélte meg, hogy a bilincshasználat módjának aránytalansága sem állapítható meg egyértelműen jelen ügyben.**

5) A Testület a panaszos hozzátartozójának értesítésével kapcsolatban az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos beadványában kifogásolta, hogy előállítás előtt kérte, hogy legalább a feleségének becsengethessen, és beszámolhasson neki a történetéről, ennek azonban a rendőrök nem tettek eleget. Ennek ismertetése érdekében a panaszos mellékelte felesége nyilatkozatát. A panaszos felesége – elmondása szerint – a sérelmezett események estéjén arra ébredt, hogy csengetnek, majd egy rendőr lépett oda hozzá, aki csupán annyit mondott: „Rendőrség”, de nem azonosította magát és nem mutatta fel a jelvényét sem. A rendőr továbbá felszólította a panaszos feleségét, hogy „intézze el, hogy a gépjármű bekerüljön az udvarba”. A panaszos feleségének kérdésére, amely a panaszos hollétére vonatkozott, a rendőr csak annyit felelt: „ittas vezetés, ellenszegül”, majd elismételte korábbi felhívását, és megkérdezte a feleség nevét. A választ követően a rendőr elment az ablaktól. A panaszos felesége közölte a rendőrökkel, hogy nincs kulcsa, így nem fog tudni beállni az autóval. Erre a

rendőr azt felelte neki, hogy az őt nem érdekli, oldja meg, mivel a panaszos nem adja oda a kulcsát. Ezt követően a rendőrök távoztak anélkül, hogy bármit is közöltek volna a panaszos feleségével arról, hová viszik a férjét.

A rendőri jelentésekben foglaltak szerint miután a rendőrök a panaszost a szolgálati gépjárműbe ültették, S. T. S. r.ftőrm. becsengetett a házba, ahol a panaszos felesége nyitott ajtót, így a gépkocsit rábizták, és ezáltal biztonságba helyezték, majd a r.ftőrm. a panaszos feleségét arról tájékoztatta, hogy a férjét előállítják a (...) Rendőrkapitányságra, mivel kivonta magát az intézkedés alól.

A jelentés rögzíti továbbá, hogy „a panaszos feleségének kiértesítésére azért volt szükség, mert a panaszos a gépjármű indító kulcsát nem volt hajlandó átadni, ezért többször felszólították, hogy hagyja abba a cselekményt” (a rendőr itt megjegyzi, hogy álláspontja szerint a kulcs elvétele súlyosabb sérüléssel járt volna).

A rendőri iratok tartalmazzák azt is, hogy a panaszos hozzátartozójának kiértesítését kérte, amelynek az egyik rendőr a helyszínen eleget tett.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület rendelkezésére álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a rendőrök valóban beszéltek a panaszos feleségével, aki így az intézkedésről tudomást szerzett, azonban ellentmondásos a rendőri tájékoztatás pontos tartalma, így az is, hogy a rendőrök közölték-e a panaszos feleségével, hogy a panaszost melyik rendőrkapitányságra állítják elő.

Fenti – a Testület által fel nem oldható – ellentmondásra tekintettel a panaszos hozzátartozójának értesítésével kapcsolatban felmerült kifogásával összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

6) A Testület a rendőrök által az intézkedés során tanúsított hangnemmel kapcsolatos panasszal összefüggésben az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos beadványában kifogásolta a rendőrök által a szolgálati gépjárműben, illetőleg a kapitányságon tanúsított hangnemet is.

A rendőri nyilatkozatok ezzel ellentétesen azt tartalmazták, hogy a rendőrök normális hangnemet használtak, ugyanakkor a panaszos agresszíven kiabált, az intézkedést trágár módon kritizálta a szolgálati gépjárműben.

A Testület a hangnemmel kapcsolatos panasz vizsgálatával összefüggésben felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakra, melynek második mondata szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden

körülmények között elvárható tőlük a tisztességes, a másik személy emberi méltóságát szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

E körben a hivatkozik továbbá a Testület a Független Rendőri Szakszervezet főttségének, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főttségének Budapesten, 2007. július 4-én kelt, a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető közös nyilatkozatára (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a rendőrség számára. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrre vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat. Eszerint: „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában egyetértését fejezte ki ezen indokolással, és a vizsgált panasznak helyt adott. Az országos rendőrfőkapitány a panaszosok „aktív”, esetleg „provokatív” közrehatását illetően azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

Sajnálatos módon azonban a Testület a panaszos és a rendőrök nyilatkozatai között fennálló ellentmondás feloldására a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási lehetőségei miatt nem volt képes.

Fentiekre tekintettel a Testület a rendelkezésre álló iratok alapján nem tudta megállapítani, hogy az intézkedő rendőrök által tanúsított hangnem miatt sérült-e a panaszos emberi méltóságához való joga.

7) A Testület az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok alapján úgyszintén nem tudta megállapítani, hogy az intézkedés befejeztével, az iratok aláírása során sérült-e a panaszos tisztességes eljárásához fűződő joga.

8) Figyelemmel arra, hogy a panaszos külön nem sérelmezte a rendőröknek a gépkocsi biztonságba helyezéssel kapcsolatos esetleges mulasztását (minthogy a felesége által írtakra

csak a hozzátartozó értesítésének elmaradásával összefüggő panasza kapcsán hivatkozik), ezért a Testület ezt a kérdést nem vizsgálta.

V.

A Testület vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy a panaszost a rendőrök közlekedésrendészeti intézkedés keretében jogszerűen vonták intézkedés alá, illetőleg ittas állapota miatt előállítás is jogszerűen történt. A Testület a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudta megállapítani, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga az Rtv. 20. §-ának betartásával, a rendőrök által tanúsított hangnemmel, valamint a rendőrségi iratok aláírásával összefüggésben. A panaszos emberi méltósághoz fűződő jogából levezethető testi integritáshoz fűződő jogának sérelme a vele szemben alkalmazott kényszerítő eszközök alkalmazása miatt, a bilincselés módjának arányosságával, illetve a rendőrségi járműben történt állítólagos bántalmazással kapcsolatosan szintén nem megállapítható.

A Testület erre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki állásfoglalását

Budapest, 2014. február 25.

Dr. Lukács Tamás
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag